

BESLUT
2014-04-14

Dnr: 2014-00181

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 11 december 2013

Saken

Bosättning

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiemedel för studier i Tyskland med start den 1 oktober 2013 och uppgav i huvudsak följande. Hon är född och uppvuxen i Sverige och har gått grund- och gymnasieskola här. Hon studerade i Skottland mellan 2005 – 2007 samt i England mellan 2007 – 2010. Efter det har hon arbetat i Storbritannien fram till augusti 2013 då hon återvände till Sverige, för att sedan påbörja sina studier i Tyskland under oktober samma år. Hennes föräldrar är bosatta i Sverige och hon har arbetat i Sverige under skolloven.

CSN avslog ansökan med hänvisning till att NN inte uppfyller kravet på bosättning i Sverige. CSN anförde vidare att NN inte kan undantas från kravet på bosättning i Sverige enligt EU-rätten.

NN överklagade beslutet den 30 december 2013 och anförde i huvudsak följande. Hon anser att hon uppfyller bosättningskravet, eftersom hon större delen av de senaste fem åren har studerat i Storbritannien med svenskt studiestöd, vilket är att anse som att hon är bosatt i Sverige.

CSN överlämnade ärendet med yttrande den 17 januari 2014 och anförde i huvudsak följande. NN har varit bosatt utomlands sedan 2005. Det är osäkert om NN genom sin senaste korta bosättning i Sverige och de direkt följande studierna i Tyskland kan anses vara en sådan unionsmedborgare som hindras från att utnyttja sin rätt till fri rörlighet inom EU. Även om NN skulle anses vara hindrad att nyttja sin fria rörlighet anser CSN att hennes samhällsanknytning till Sverige inte är tillräckligt stark för att

hon ska kunna härleda rätt till studiemedel från EU- rätten, då hon varit utvandrad sedan 2005 och dessutom arbetat och varit egen företagare i ett annat EU-land.

NN har beretts tillfälle att komma in med synpunkter på CSN:s yttrande men inte hörts av.

Författningsbestämmelser m.m

Svenska nationella bestämmelser

Av 3 kap. 23 § första stycket studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel får lämnas för studier utanför Sverige om den studerande har varit bosatt i Sverige i en sammanhängande period om minst två år under de senaste fem åren.

Enligt 12 kap 6 § CSNFS 2001:1 ska en person som uppfyller kravet på två års bosättning när han eller hon lämnar landet för att studera i ett annat land fortfarande anses vara bosatt i Sverige, så länge han eller hon genomgår en studiestödsberättigande utbildning eller har utbildningsbidrag för doktorander.

Enligt 12 kap. 6 b § CSNFS 2001:1 ska andra personer än de som anges i 4–6 a §§ anses vara bosatta i Sverige om det finns synnerliga skäl.

EU-rätten

I artikel 21 FEUF anges bland annat följande.

- Varje unionsmedborgare ska ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i fördragen och i bestämmelserna om genomförandet av fördragen.

Nämndens bedömning

NN har enligt tillgängliga underlag inte varit bosatt i Sverige i en sammanhängande period om minst två år under femårsperioden den 1 oktober 2008 till den 30 september 2013. Nämnden konstaterar att förutsättningar för undantag från kravet på bosättning enligt 12 kap. 4 – 6 a §§ i de ovan nämnda föreskrifterna inte har framkommit. För att NN ska kunna beviljas studiemedel för studier i Tyskland krävs därför att det finns synnerliga skäl. Sådana skäl har, enligt nämndens mening, heller inte framkommit. NN kan därför inte få studiemedel för studier i Tyskland enligt nationella regler. Frågan är då om hon kan härleda rätt till studiemedel från EU-rätten.

EU-domstolen anförde i sitt avgörande den 18 juli 2013 i de förenade målen C-523/11 och C-585/11, Prinz och Seeberger, att det får förekomma krav på anknytning och integration, men att det avseende det i målet prövade tyska bosättningskravet var fråga om en allt för generell begränsning som utgjorde hinder mot den fria rörligheten och att det istället bör ankomma på den nationella domstolen

att avgöra den verkliga graden av anknytning. Detta innebär, enligt nämndens mening, att det svenska bosättningsvillkoret för studiemedel inte kan tillämpas generellt vid bedömningen av om en unionsmedborgare har rätt till studiemedel. Fråga är då om NN har tillräcklig anknytning till Sverige för att kunna härleda rätt till svenskt studiemedel ur EU-rätten. Några av de faktorer som därvid kan vägas in, och som finns uppräknade i det nämnda avgörandet från EU-domstolen är t.ex. om den sökande är medborgare i landet och genomfört en betydande del av sin skolgång där. Även faktorer som att fastställa centrum för levnadsintressen, familjeband, anställning, språkkunskaper eller andra sociala eller ekonomiska band kan visa sådan anknytning.

NN är 29 år gammal, född och uppvuxen i Sverige. Hon har gått hela sin skolgång i Sverige och hon har sina föräldrar här. Hon har emellertid studerat utomlands under åren 2005 – 2010, men under denna tid varit i Sverige på skollov och även arbetat i Sverige under kortare perioder. Även om hon på grund av det anförda har en förhållandevis stark samhällsanknytning till Sverige har denna anknytning, enligt nämndens mening, väsentligt försvagats genom att hon sedan åtta år tillbaka i huvudsak varit bosatt i Storbritannien. Av utredningen har vidare framkommit att hon sedan flera år tillbaka driver ett eget företag där. Enligt nämndens mening får hon därmed anses ha centrum för sitt levnadsintresse i Storbritannien. Generellt sett kan också sägas att i takt med att anknytningen till den mottagande medlemsstaten ökar, så minskar i motsvarande mån också anknytningen till ursprungsstaten. Vid en sammantagen bedömning finner därför nämnden att NNs samhällsanknytning till Sverige inte är tillräcklig för att hon ska kunna härleda rätt till svenskt studiemedel ur EU-rätten. Överklagandet ska därför avslås.

Hans Göran Åhgren

Lisa Hamrin

Beslut har fattats av: Charlotte Waas, ordförande i nämnden, Anita Enocksson, vice ordförande, Hans Göran Åhgren, direktör, samt ledamöterna Johan Borre, Eva Gullfeldt, Mikael Herjevik och Birgitta Åkerman
Föredragande: Lisa Hamrin

Kopia till CSN
Kopia till CSN, Rättsavdelningen